

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 22 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Avgusta 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3751

Carl Rademacher & Co. Prag.

Postupak za dobijanje i regeneriranje uglja, koji izvlači boju sa velikom moći za izvlačenje boje.

Prijava od 15. marta 1924.

Važi od 1. marta 1925.

Pravo prvenstva od 19. marta 1923. (Čehoslovačka).

Poslednjih godina objavljen je u literaturi jedan niz postupaka za izradu uglja za izvlačenje boja, a koji je biljnog porekla.

Na osnovu raznih postupaka izrađeni ugljeni za vađenje boja nisu podjednake vrednosti, oni pokazuju znatne razlike u moći apsorpcije mirisa, ukusa i boja. Prema jednoj i istoj boji ponašaju se različite vrste ugljena vrlo raznovrsno, tako neki ugljeni odlično apsorbuju plave boje kao metilen-plavo, ili žute boje, dok isti prema crvenim bojama znatno izostaju u sposobnosti za apsorbovanje u odnosu na druge ugljene, koji pomenute plave ili žute boje lošije apsorbuju.

Za izvlačenje boja iz crvenih vina (crnih) tako zvanih šiler-vina, do skora je upotrebljavan samo jedan animalni ugalj, dobijan ekstrakcijom iz koštanog uglja sa sonom kiselinom, koji dodat vinu na odgovarajući način, upija samo crvenu boju a žutu boju ostavlja nepromenjenu, tako da se karakter vina ne menja.

Od biljnih uglja, proizvedenih u poslednje vreme, pokazao je se samo pod imenom „Wenepont“ u trgovini nalazeći se ugalj, koji se dobija po austr. patentu 14918, približno jednak po vrednosti onom uglju, koji se dobija iz koštanog uglja.

Drugi ugalj kao po D. R. P. 275973 proizvedeni ugalj ili po Čehoslovačkom patentu 395 rađeni ugalj, nisu se pokazali podesni za preradu vina, prvi zbog svog neznatnog dejstva uopšte, a drugi pak zato što se sa crvenim bojama vezuju u isto vreme crvene boje kao i

materijal za miris i ukus, čime se je karakter vina menjao na neželjeni način.

Na veliko iznenađenje zapaženo je pak, da se uticajem sonih smeša, koje s jedne strane sadrže hlorni cink a s druge strane hloride alkalija, alkalnih zemalja, ili zemlje, kao hlor-kalcijum, hlorkalium, hlorstrocium, hlormagnezijum, hlormangan i t. d., — na organske materije svake vrste (kao otpaci od drveta, treset, mrki ugalj, i t. d.) dobijaju uglji, koji imaju potrebne osobine za preradu vina odnosno izdvajanje samo crvenih boja.

Ova činjenica nije mogla biti predviđena, jer upotrebom pojedinih komponenata iz pomenute sone smeše za izradu uglja, ne postiže se ni u kom slučaju ugalj kakvoće, koju daju, usled čega je postupak, po ovom pronalasku, nesumljiv tehnički napredak.

Glavna osobina ovog pronalaska počiva dalje na važnom saznanju, da je potrebno radi dobijanja uglja po pronalasku, paziti na izvesne odnose u smeši hlornog cinka sa pomenutim drugim solima.

Nadeno je da se ugalj naročito apsorbujući za crvene boje vina samo onda može dobiti, ako se sona smeša koja će se upotrebiti, i koja služi za pretvaranja u ugalj organskih materija, sastoji približno iz istih zapreminskih delova jakog hlor-cinkanog čeda, sa jakom lužinom hlor kalcijuma okolo 40° Bé odnosno sa ekvivalentnim količinama pomenutih, drugih, soli.

U svrhu izrade uglja za izvlačenje boja, po ovom postupku, potapaju se organske ma-

terije sviju vrsta sa smešom lužine iz pomenutih soli, masa se suši, zagreva na visokoj temperaturi do pomenutog prelaza u gotovi ugalj, masa pretvorena u ugalj se luži, zatim se dobiveni ugalj tretira kiselinom da bi se uklonile soli, očišćeni ugalj se potpuno ispere vodom, suši i melje.

Primer: 100 kgr. strugotine od drveta treseta i t. d. natapaju se smešom iz istih zapreminskih delova jakog hlor-cinkanog ceđa i jake hlor-kalcijumove lužine odn. ekvivalentnih količina ceđa drugih, pomenutih soli ili i smeša istih, pri čemu se uzima 500 kgr. i više od sonog ceđa.

Natopljena masa suši se u poznatim uređenjima, zatim zagreva do potpunog preobraćanja organskih materija u gotovi ugalj, pa zatim ugljenasta masa pere sistematski vodom dok se ponovo ne dobiju upotrebljene soli, tako dodiveni ugalj čisti se od zaostataka soli i pere vodom, suši i melje. Ovim se po-

stupkom može i upotrebljeni ugalj ma kakvog porekla ponovo regenerisati.

Patentni zahtev:

Postupak za dobijanje dobrog uglja za izvlačenje boja sa specifičnom moći za apsorbovanje crvenih vinskih boja zagrevanjem organskih materija svake vrste, kao otpadaka od drveta, treseta, celuloze, komina, životinjskih ostataka i t. d. sa hloridima cinka i alkalija, zemnoalkalija, zemalja, naznačen time, što se za proces upotrebljava hloridna smeša, koja se sastoji iz jednog hlor-cinkanog ceđa i iz istih ili približno istih zapreminskih delova obilnog hlor-kalcijumovog ceđa, pri čem se poslednji može sasvim ili delom zameniti ekvivalentnim količinama hlorida iz pomenutih tela odnosno, upotrebljeni (iscrpljeni) ugalj ma kakvog porekla, izlože se na toploti dejstvu pomenutih hlornih smeša.